Minister
Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.050.17.2024.ŁS
3297734.13030053.10499296
Warszawa, 03-08-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez panią senator Ewę Kaliszuk, podczas 16. posiedzenia Senatu RP, w dniu 11 lipca 2024 r., w sprawie zmiany wymagań dotyczących sposobu unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych, BPS/043-16-314-MKiS/24, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

W pierwszej kolejności trzeba mieć na uwadze, że przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach[1] służą ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi przez zapobieganie powstawaniu odpadów i zmniejszenie ich ilości, jak również negatywnego wpływu wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi. Zarówno nakaz unieszkodliwia zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych przez ich termiczne przekształcanie w spalarniach odpadów niebezpiecznych, jak i zasada bliskości służą spełnianiu powyższego celu ustawy.

Należy wskazać, iż zakaźne odpady medyczne zawierają żywe drobnoustroje lub ich toksyny, o których wiadomo lub, co do których istnieją wiarygodne podstawy, aby sądzić, że wywołują choroby u ludzi lub u innych żywych organizmów (§1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 24 grudnia 2019 r. w sprawie warunków uznania odpadów za posiadające właściwości zakaźne oraz sposobu ustalania tych właściwości[2] (dalej cyt. jako: „rozporządzenie ws. odpadów zakaźnych")). Dlatego też ustawodawca zdecydował o konieczności ich unieszkodliwiania w procesie D10, tj. przekształcanie termiczne na lądzie oraz o zminimalizowaniu czasu przewozu tych odpadów, czego odzwierciedleniem jest zasada bliskości.

Niemniej jednak, niezasadne jest klasyfikowanie wszystkich odpadów medycznych jako odpadów medycznych zakaźnych. Wytwórca odpadów jako podmiot odpowiedzialny za gospodarowanie wytworzonymi przez siebie odpadami (art. 27 ust. 1 ustawy o odpadach), jest zobowiązany do dokonania poprawnej klasyfikacji wytworzonych przez siebie odpadów w oparciu o właściwości i źródło ich pochodzenia, w tym również do oceny czy odpady spełniają warunki uznania ich za posiadające właściwości zakaźne. Dopiero wówczas, gdy spełnione zostaną warunki ustanowione w §1 ust. 1 rozporządzenia ws. odpadów zakaźnych zasadnym jest, aby taki odpad sklasyfikować jako odpad zakaźny. Klasyfikacja odpadów przez ich wytwórcę jest etapem kluczowym, ze względu na fakt, iż zakaźne odpady medyczne i zakaźne odpady weterynaryjne podlegają pod bardziej rygorystyczne przepisy z zakresu gospodarki odpadami m.in. nakaz unieszkodliwiania w procesie D10 oraz stosowanie zasady bliskości.

[1] Dz.U. z 2023 r. poz. 1587.
[2] Dz.U. z 2020 r. poz. 3.

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

Jednocześnie informuję, że w resorcie klimatu i środowiska, w chwili obecnej nie są prowadzone prace obejmujące zmiany legislacyjne liberalizujące przepisy dotyczące unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych. Warto wspomnieć, że w przeszłości w ramach rządowych prac legislacyjnych, proponowane były przepisy, które w odróżnieniu od obecnego stanu prawnego zakładały możliwość funkcjonowania różnych technologii do unieszkodliwiania odpadów medycznych. Niemniej jednak, podczas prac parlamentarnych zdecydowano o usunięciu zapisów dopuszczających możliwość stosowania innych niż termiczne przekształcanie metod przetwarzania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych. W konsekwencji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jedyną dopuszczalną metodą unieszkodliwiania ww. odpadów jest ich proces D10, czyli przekształcanie termiczne na lądzie.

W odniesieniu do zasady bliskości, należy wskazać, iż unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych na obszarze województwa innego niż to, na którym zostały wytworzone, w najbliżej położonej instalacji, jest dopuszczalne w przypadku:

- po pierwsze - jeżeli odległość od miejsca wytwarzania odpadów do miejsca unieszkodliwiania położonego na obszarze innego województwa jest mniejsza niż odległość do miejsca unieszkodliwiania położonego na obszarze tego samego województwa;
- po drugie - braku instalacji do unieszkodliwiania tych odpadów na obszarze danego województwa lub gdy istniejące instalacje nie mają wolnych mocy przerobowych.

Przestrzeganie przez podmioty gospodarujące odpadami zasady bliskości jest bardzo istotne, bowiem ograniczenie czasu przewozu zakaźnych odpadów medycznych do niezbędnego minimum gwarantuje zmniejszenia ryzyka w postaci zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska.

Transport zakaźnych odpadów medycznych na duże odległości zwiększa ryzyko wystąpienia zdarzeń niepożądanych (np. wypadków drogowych), które to mogą doprowadzić do skażenia środowiska drobnoustrojami występującymi w tego rodzaju odpadach i przez to narazić zdrowie i życie ludzi. Stosowanie zasady bliskości ma również na celu ograniczenie możliwości wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego, w szczególności w przypadku, gdy zakaźne odpady medyczne zawierają czynniki o wysokiej zjadliwości, o dużym potencjale transmisji w populacji czy opornych na leczenie m.in. wirus SARS-CoV-2, wirus ptasiej grypy, szczepy patogennych wielo–antybiotykoopornych bakterii.

Wobec powyższego, należy wskazać, iż obecnie obowiązujące przepisy są szczególnie istotne w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, w tym uniknięcia zagrożenia dla zdrowia lub życia oraz środowiska, dlatego też kwestie te nie są obecnie przedmiotem dyskusji i prac legislacyjnych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.